

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞINA

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına ilişkin kanun teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

GENEL GEREKÇE

Üniversitelerin Tıp fakültelerinde 6 yıllık eğitim verilmekte olup, tıp fakültesi öğrencilerinin 6 yıllık eğitim hayatları içerisinde klinik eğitimi, uygulamalı eğitim ve teorik eğitim bulunmaktadır. Anabilim/bilim dallarında klinik, poliklinik ve ameliyathanelerde teorik ve pratik uygulamalı yoğun bir eğitim alan tıp fakültesi öğrencileri üçüncü yılını tamamlayıp dördüncü yıla, dördüncü yılı tamamlayıp beşinci yılına geçtiklerinde stajyer öğrenci olarak kliniklerde, polikliniklerde ve ameliyathanelerde görev almaktadırlar.

Tıp fakültesi 4. ve 5. sınıf öğrencisi olan stajyer öğrenciler, stajları sırasında teorik eğitimle birlikte; polikliniklerde hasta bakımlarına tanık olur, vizitlere katılır, hasta hazırlar, ameliyatlara ve çeşitli uygulama işlemlerine katılır. Yine stajyer öğrencilerin stajları süresince uygulamalı eğitimleri mesai saatlerini kapsayacak şekilde şekillenmektedir. Ayrıca stajyer öğrencinin uygulamalı sürece sadece gözlemci olarak değil aynı zamanda bazı iş ve işlemleri sürdüreceği şekilde dâhil olduğunun da altını çizmek gerekir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 'Genel sağlık sigortalısı sayılanlar' başlıklı 60. maddesinin son fıkrasına 25.02.2011 tarih ve 27857 sayılı Remi Gazetede yayımlanan 6111 sayılı Kanun'un 34. maddesiyle stajyer avukatların sigortalılık halini düzenleyen bir hüküm eklenmiştir. Bu fıkroda, 19.3.1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca avukatlık stajı yapmakta olanların staj süresince 5510 sayılı Kanuna göre genel sağlık sigortalısı sayılacağı düzenlenmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun "Bazı Sigorta Kollarının Uygulanacağı Sigortalılar" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasının b bendi 13.02.2011 tarihinde değiştirilerek 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim gören öğrenciler hakkında iş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık sigortası; meslek liselerinde okumakta iken veya yükseköğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 46. maddesine tabi olarak kısmi zamanlı çalıştırılan öğrencilerden aylık prime esas kazanç tutarı, 82. maddeye göre belirlenen günlük prime esas kazanç alt sınırının otuz katından fazla olmayanlar hakkında ise iş kazası ve meslek hastalığı sigortası uygulanacağı ve bu bentte sayılanların aynı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılacağı ve bunlardan bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda olmayanlar hakkında ayrıca genel sağlık sigortası hükümleri uygulanacağı düzenlenmiştir.

Mesleki Eğitim Kanunu çerçevesinde staja tabi tutulan öğrenciler ile YÖK Kanunu kapsamında kısmi zamanlı çalıştırılan öğrenciler zorunlu stajlarının bir parçası olarak bu stajları gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda tıp fakültesi 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin statü durumunun bu kanun düzenlemelerinde sayılan stajyerlerle benzer olduğu tartışmasızdır.

Bununla birlikte, esas itibariyle sosyal güvenlik kapsamına girmesini gerektirecek bir faaliyette bulunmamasına rağmen yaptıkları işler nedeniyle bazı kişi ve gruplar sosyal tehlikelerle karşılaşabilmektedirler. Sosyal koruma düşüncesiyle bu gibi faaliyetlerde bulunan kişiler yaptıkları işin niteliğine göre karşılaşabilecekleri sosyal risklere karşı sosyal güvenceye kavuşturulmaktadır. Bu açıdan yükseköğrenim öğrencisi olarak staj yapanlar da kısmen sigortalı sayılarak sosyal güvenceye kavuşturulmuştur.¹

Hastanelerde bir yılda geçirilen iş kazalarının değerlendirildiği araştırmalarda ise iş kazası geçirme hızı %10-39,9 arasında değişmektedir (Voide ve ark., 2012; McCaughey, DelliFraine, McGhan ve Bruning, 2013; Raeissi ve ark., 2015; Davas ve ark., 2017).² Sağlık kurum ve kuruluşlarında staj ya da klinik uygulama için bulunan öğrencilerin kesici-delici tıbbi aletleri kullanmaları sırasında iş kazasıyla karşılaştıkları yine Hepatit B gibi bulaşıcı hastalıklara ve enfeksiyona maruz kalabildikleri değerlendirilmektedir. Tıp Fakültesi öğrencilerinin statü durumlarının yukarıda saydığımız gruplarla aynı olması bir yana sağlık kurum ve kuruluşlarında gerçekleştirdikleri her türlü uygulamalı iş ve işlemlerin sosyal tehlike içermesi sebebiyle sağlık sigortası yapılmasının gereklilik olduğu açıktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 4. ve 5. sınıf tıp fakültesi öğrencilerinin hizmet sunumunda yer aldıkları, staj süresince riske açık hale geldikleri hususu gözetilerek iş kazası, meslek hastalığı ile hastalık sigortası ve genel sağlık sigortasının yapılması uygun görülmüştür.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

2547 SAYILI YÜKSEKÖĞRETİM KANUNU'NDA VE 5510 SAYILI SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 5. maddesinin b bendindeki “*mesleki ve teknik ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimi gören öğrenciler*” ibaresinden sonra gelmek üzere “*4. ve 5. sınıf tıp fakültesi stajyer öğrencileri*” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2- Bu kanun hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

¹ Dr. Öğr. Üyesi Resul Kurt, Dr. Öğr. Üyesi Ö. Hakan Çavuş, Vergi ve Sosyal Güvenlik Mevzuatına Göre Yükseköğrenim Gören Stajyer Öğrenciler, MHD – Cilt: 14, Sayı: 160, Yıl: 2018, p. 1095-1128

² Şemsi Nur Karabela ,Yasemin Durdu , Nesibe Şimşekoğlu ,Kürşad Nuri Baydili, Öğrencilerin İş Kazası Geçirme Durumlarına Göre Kesici-Delici Tıbbi Aletleri Güvenli Kullanmalarına Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi: Bir Meslek Yüksekokulu Örneği, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hemşirelik Dergisi, Cilt / 2 , Sayı / 3 , Aralık / 2020

